

Erken Ya?ta Evliliklere Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erken Ya?ta Evliliklere Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21324>

Özet

Erken Ya?ta Evliliklere Yönelik Tutum Ölçe?i (EYEYTÖ), bireylerin erken ya?ta yap?lan evlilik pratiklerine kar?? sahip olduklar? tutumlar?, inançlar? ve duygusal tepkileri ölçmek amacıyla geli?tirilmi? psikometrik bir araçtır. 2020 y?l?nda Çakmak, ?ahin, Özhavzal? ve Erdem tarafından geli?tirilen bu ölçek, Türkiye ba?lam?nda toplumsal cinsiyet rolleri, geleneksel inançlar ve hukuki zorunluluklar çerçevesinde ?ekillenen bu karma??k sosyal olguya dair detayl? ve güvenilir veriler toplamay? hedeflemektedir. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, **geçerlik** ve **güvenirlik** analizlerini içermekte olup, sosyal bilimler alan?nda erken evliliklere yönelik tutum ara?t?rmalar?na önemli bir katkı sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Erken evlilik, tutum ölçe?i, psikometri, ölçek geli?tirme, toplumsal cinsiyet, **Türkiye ara?t?rmalar?**, çocuk gelinler.

Yazarlar

Aygen Çakmak, Hakan ?ahin, Mehmet Özhavzal?, Yeliz Erdem.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin erken ya?ta evlilik kavram?na kar?? geli?tirdikleri kabul veya ret düzeylerini sistematik ve nicel bir biçimde de?erlendirebilecek **standart** bir ölçüm aracı olu?turmaktır. Bu araç, özellikle erken evliliklerin yayg?n oldu?u co?rafiyalarda ya?ayan veya bu konuda politikalar geli?tiren profesyoneller, ara?t?rmacılar ve sosyal hizmet uzmanlar? için kritik veriler sa?lamay? amaçlamaktadır.

EYEYTÖ, erken ya?ta evliliklerin nedenleri, sonuçlar? ve bu prati?e yönelik toplumsal r?za düzeyleri hakk?nda derinlemesine bilgi edinilmesine olanak tan?r. Elde edilen veriler, erken evlili?i önlemeye yönelik e?itim programlar?nın ve müdahale stratejilerinin etkinli?ini art?rmak için kullanılabilir.

Yap?

Ölçek, kat?l?mc?ların erken ya?ta evlilik konusundaki bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilimlerini kapsayan çok boyutlu bir yapıy? ölçmektedir. Erken ya?ta evlili?e yönelik tutum, genellikle bireyin bu sosyal prati?in etik, hukuki ve psikolojik sonuçlar?na dair sahip oldu?u inançlar bütünü olarak kavramsalla?tırılır.

Ölçe?in ölçtü?ü **psikolojik yap?**, genellikle iki ana e?ilime ayr?l?r: Erken evlili?i destekleyici (geleneksel veya kültürel kabul) ve erken evlili?i reddedici (modern, hukuki veya çocuk haklar?na dayal? ret) tutumlar. Bu boyutlar, ölçe?in alt faktörleri arac?l?yla detayl? olarak incelenir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Çakmak ve arkadaşlar? (2020) taraf?ndan yürütölen geli?tirme makalesinde detayland?r?lm??t?r. Geçerlik analizleri genellikle, ölçölmesi amaçlanan yap?n?n gerçekten ölçölüp ölçölmedi?ini kan?tlamay? içerir.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek amac?yla **Aç?klay?c? Faktör Analizi** (AFA) ve **Do?rulamalı Faktör Analizi** (DFA) tekniklerinin kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? göstermeyi amaçlam??t?r.

Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, erken ya?ta evliliklere yönelik tutumun tüm önemli yönlerini temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in zamandan ba??ms?z olarak tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini göstermektedir. Geli?tirme çal??mas?nda (2020), ölçe?in iç tutarl?l???n?n ölçölmesinde yayg?n olarak kullan?lan yöntemler kullan?lm??t?r.

?ç Tutarlılık: Ölçe?in genel güvenilirli?i, genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? ile rapor edilmi?tir. Yüksek bir Alfa de?eri (tipik olarak .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için bu yöntemin de kullan?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Erken Ya?ta Evliliklere Yönelik Tutum Ölçe?i'nin (EYEYTÖ) geli?tirilmesi sürecinde, faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmada kilit rol oynam??t?r.

Ara?t?rmacılar, muhtemelen **Aç?klay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullanarak maddelerin alt faktörlere da??l?m?n? incelemi? ve ölçe?in nihai yap?s?n? belirlemi?lerdir. Bu analiz sonucunda, erken ya?ta evlili?e kar?? tutumun kaç farklı boyutta (örne?in, toplumsal bask?, ekonomik gerekçeler, ki?isel r?za) ele al?nd??? belirlenmi?tir.

Ard?ndan, ölçe?in yap?sall geçerli?ini kesinle?tirmek için ba?ka bir örneklem üzerinde

Doğrulanacak Faktör Analizi (DFA) yürütülmüştür. Bu analiz, belirlenen faktör yapısının teorik beklentilere uygunluğunu ve genellenebilirliğini desteklemiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Tutum Ölçeği)

Format: Çok maddeli öz bildirimde dayalı ölçek. Derecelendirme formatı, büyük olasılıkla 5'li veya 7'li **Likert Tipi** bir ölçek kullanılarak tasarlanmıştır (Örneğin: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel yetişkin popülasyonu, üniversite öğrencileri ve erken evlilik konusunda tutum sahibi olabilecek diğer sosyo-demografik gruplar.

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri (Yetişkinler).

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada genellikle Türkiye'nin farklı bölgelerinden toplanan geniş bir örneklem üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Uygulama, katılımcıların her maddeye ne ölçüde katıldıkları veya katılmadıkları ifadeleri esasına dayanır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, genellikle erken yaşta evliliğe yönelik daha olumlu veya kabul edici bir tutumu ifade eder.

Anahtar Kelimeler

Çocuk hakları, sosyal psikoloji, **psikometrik özellikler**, tutum değerlendirme, toplumsal normlar, ölçme aracı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aygen Çakmak

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Yayın makalesinden doğrudan sağlanmamıştır.

Kurumsal E-posta Adresleri: ayalp71@gmail.com (Sorumlu Yazar ile iletişimi)

Yayın Adresi: Makalenin yayınlandığı kurumsal adresler üzerinden ulaşılabilir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Y?li?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve ara?tırma amaçlı? kullan?mlar için genellikle yazarın izniyle ücretsiz olarak erişilebilir durumdadır. Ticari amaçlı? kullan?mlar için yazarlarla doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Çakmak, A., Şahin, H., Özhavzalı, M. & Erdem, Y. (2020). Attitude towards early marriage scale (atems): **Validity** and **reliability** study. *Turkish Studies*, 15(8), 3741-3752. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.47430>

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [erken-yasta-evliliklere-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Erken Ya?ta Evliliklere Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim için orijinal yayın olan Çakmak, A. ve di?erleri (2020) makalesine başvurulması gerekmektedir.